

Наталія Гудима (Кам'янець-Подільський)

**СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ У
ЗОБРАЖЕННІ МОВНОГО ПОРТРЕТА ІНТЕЛІГЕНТА
(НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ
ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОЇ ПРОЗИ)**

У мові сучасної художньої прози активно діє тенденція до чіткої диференціації іншомовних лексичних одиниць щодо стилістичного функціонування. Автор розвідки аналізує функціональні особливості запозичених лексем у мові інтелігента в українській постмодерністській прозі.

Ключові слова: мова, запозичення, інтелігент, мовна особистість, соціальна функція, постмодерністська проза.

Кожна національна мова в процесі розвитку зазнає певних змін, які насамперед стосуються її поділу на підсистеми, тобто форми існування мови. Лінгвісти досліджують такі підсистеми для вибору найбільш зручної, яка може забезпечити більшу частину соціальних потреб. Поліфункціональною підсистемою такого типу є літературна мова (в західній та американській лінгвістиці функціонує термін „стандартна мова”). На кожному етапі еволюції літературна мова підпадає під вплив інших підсистем національної мови – діалектів, просторіч, жаргонів, що й відбиває соціальні процеси розвитку суспільства. Основним регулятором взаємодії літературної мови з іншими підсистемами є норма, яка мала б фільтрувати лексеми, що переходять з інших підсистем у літературну.

Взаємовідношення стандарту з іншими підсистемами має подвійну природу: мовну та соціальну. Саме соціальні механізми мовної системи є предметом нашої розвідки. Соціальне розшарування мови багато дослідників вважають найчіткішою формою зв'язку між мовою та суспільством.

Значний вклад у дослідження цієї проблеми внесли вітчизняні вчені – Б. М. Ажнюк, Ю. О. Жлуктенко, В. М. Русанівський

та зарубіжні лінгвісти – Є. Д. Поліванов, А. М. Селіщев, М. М. Бахтін, В. М. Жирмунський та ін.

На матеріалі художніх творів науковці досліджували засоби створення мовного портрета. Мистецтво мовного портрета вимагає, щоб разом із зовнішньою подібністю автор передав духовне життя людини, відбив соціальний стан героя, певні характерні риси епохи, в якій він живе тощо. Як елемент індивідуального стилю автора питання мовного портрета в українському мовознавстві розглядали І. К. Білодід, Л. О. Белей, С. П. Бибик, М. М. Богдан, С. Я. Єрмоленко, Ф. Т. Жилко та ін.

Мовний портрет – стилістична категорія, що реалізується у художній прозі; опис зовнішніх ознак персонажа, а також його внутрішнього стану, які забезпечують цілісність художнього зображення [9, 94].

Цілісність особистості охоплює всі структурні та динамічні вияви життя людини. Вона зумовлена не сумою окремих складників, а інтегрованою єдністю трьох екзистенційних виявів: біологічного, соціального та духовного. Для реалізації себе у світі людина повинна виконувати певні дії, соціалізуватися через діяльність, зокрема мовленнєву. Через мовну особистість є можливість глибше охарактеризувати мову як суспільно-культурне явище і зрозуміти характер її функціонування в суспільстві, що трансформується.

Інформацію про соціальну роль, статус особистості логічно вважають пріоритетною, про що свідчить не тільки детальна спеціалізація соціальних ознак людини в лексичній семантиці, а й психологічна закономірність запам'ятовування під час знайомства: спочатку обличчя, потім соціальна роль, професія і, зрештою, стиль життя, типова поведінка та мовлення.

Соціальна роль – це „нормативно” погоджений суспільством взірець поведінки, яка передбачена у кожного, хто має певний соціальний статус [17, 24], тобто формальне чи справжнє місце індивіда в ієрархії суспільства [1, 23]. Суттєвим компонентом соціальної ролі є той відбиток, який вона накладає на мовлення людини.

З огляду на сказане, мета нашої статті – проаналізувати функціонування запозичених лексем у мові інтелігента на матеріалі української постмодерністської прози.

Насамперед потрібно порівняти поняття „інтелігент” та „інтелігенція”. Інтелігенція – це прошарок людей, які мають рівень освіти і культури та займаються розумовою працею. А інтелігент

– це людина, яка наділена внутрішньою культурою. Інтелігент – це певний соціальний прошарок у структурі сучасного українського суспільства. Безсумнівно, що характер освіти – гуманітарна вона чи технічна – накладає відбиток на людську особистість, на систему її цінностей. Із позиції соціальних характеристик поняття інтелігента визначаємо як „квант” інтелігенції, людину, що має велику внутрішню культуру, тоді як інтелігенція (від с.-лат. *intelligentia* – розуміння) – соціальний рівень людей, який складають працівники розумової праці зі спеціальними знаннями в різних галузях науки, техніки й культури (учені, вчителі, лікарі, інженери, артисти та ін.) [19, 265].

Услід за дослідниками соціолінгвістики (В. М. Бріцин, Л. Т. Масенко, В. Ю. Михальченко, А. К. Мойсієнко, В. М. Русанівський, О. А. Сербенська, Л. О. Ставицька), вважаємо, що варто розрізнити: а) інтелігенцію технічну та гуманітарну; б) покоління інтелігенції – старше (60 та більше років), середнє (від 36 до 59 років) та молоде (до 35 років). Не викликає сумніву, що деякі характерні риси мови і мовної поведінки притаманні інтелігенції як соціальному прошарку загалом у його протиставленні іншим соціальним верствам. Природно, що й основні ознаки мовного портрета типового представника сучасної української інтелігенції будуть визначені. Розглянемо особливості мовної поведінки представників інтелігенції.

Одна з характерних особливостей мовної поведінки інтелігентних носіїв мови – вміння переключатися в процесі комунікації з одних різновидів мови на інші залежно від умов спілкування. Ця діягоносність відрізняє інтелігенцію, наприклад, від носіїв просторіччя, які моногосні й не вмюють варіювати свою мову залежно від ситуації.

Полігосність забезпечується механізмом кодових переключень, який виробляється в людини у процесі її соціалізації в культурно-мовному середовищі. Засвоєння системи соціальних ролей, притаманних певному суспільству, йде в тісній взаємодії із засвоєнням норм мовної поведінки, які забезпечують оптимальне виконання певної ролі. А варіювання цих норм значною мірою можливе лише тому, що мова має різні способи вираження одних і тих же комунікативних інтенцій та смислів. Певні способи мовного вираження виявляються мовби прив'язаними

до конкретних умов спілкування, до різних комунікативних ситуацій, до виконання соціальних ролей.

Для середовища інтелігенції, особливо для гуманітаріїв, характерні такі явища, як рефлексія над словом, навмисне його спотворення, обігрування його звукового складу, внутрішньої форми, зв'язків з іншими словами, словесні каламбури тощо, тобто мовна гра у всіх її виявах. Зрозуміло, що людям це властиво певною мірою, можлива і повна відсутність у людини почуття гумору, мовного смаку, невміння вслухатися у звучання слова і вдумуватися в його справжній або уявний сенс, але очевидно, що саме освічені й культурні носії мови найбільше схильні до мовної гри. Гра зі словом і в слово – характерна риса мовної поведінки представників інтелігенції, що відрізняє їх від носіїв мови з інших соціальних верств і тим самим важлива як одна з ознак у соціально-мовному портреті інтелігента.

Перш ніж проаналізувати мовний портрет інтелігента, потрібно визначити об'єкт аналізу – мовні вирази, які характерні для гуманітарної та технічної інтелігенції різних поколінь.

Насамперед розглянемо мовлення гуманітарної інтелігенції, яке відображено в сучасній українській художній прозі: Як каже Нона, років через двадцять знайдеться який-небудь Роберт Картон, що напише світовий бестселер „Чи є життя поза Інтернетом?” [16, 146]; Мова йде про гоа-транс. Цей напрямок музики виник наприкінці вісімдесятих [6, 90]; У старих будинках з іржавими драбинами, пошарпаними кріслами, непретензійним декором і просто неймовірним затишком [15, 217]; Ми знаходимо кав'ярню на другому поверсі, на дверях висить ксероксний відбиток із написом вхід, а вже за дверима розташовано цілий ангар, обставлений металевими декораціями, важкими дерев'яними меблями й тим-таки абстрактним живописом [10, 26]; З огляду на „дрес-код” Юрій Андрухович на сцені Королівського драматичного театру виглядав найелегантнішим денді з-поміж усіх світил світової поезії [15, 220]; Про все це Вірста розповідав нам під час типових паризьких сніданків – гарячого ще багету з камамбером та кави з молоком [7, 123]; Париж – місто, одночасно втрачене для туристів, якими керує не стільки шик і гламур фасадів, скільки бажання відчути, що ж таке Париж насправді [7, 124]; Отже, треба подумати, перш ніж на щось зважитись у цьому місті, де вже котре десятиліття оста-

точну перемогу святкують японські брокери і перські емігранти, радості тут мало і її ретельно дозує якийсь апостол, відповідальний за культмасовий сектор в об'єднаній Європі [10, 16]; Докорінно змінити спосіб життя. Змінити імідж, змінити знайомства, змінити коло спілкування? [5, 217]; ...пишіть про головне, сказав він: слоган, прайс-лист, система знижок, про церкву що-небудь [12, 459]; Я важу якось страхотливо мало – 45 кг – тож треба напихатися. З такою вагою навіть дайвінг заборонений [16, 131]; Перша реакція львів'ян була настільки ворожою, що зовнішній лайт-бокс з „шовіністською” назвою „Русская книга” у лічені години поміняли на нейтральний: „Відкрите Кафе” [5, 108]; З іншого боку, про клуб часто згадували в масмедіа... [12, 404]; Багато з їхніх композицій мають схожу структуру, характерну для більшості пісень хард-року, – вступ, наростання напруження, драматична розв'язка і спад, часто знову з ліричним вокалом [6, 82]; Ось один такий свій лист піврічної давності я випадково надібрала у себе на хард-диску... [16, 16]; Навіть фрі-джаз, який, у принципі, відповідає вимогам спонтанності та відкритості до експериментів, не обов'язково породжує психоделічний ефект [6, 81] тощо.

Запозичення у вищеназваних ілюстраціях виступають засобом структурно-семантичної організації та змістовної цілісності тексту. Автори постмодерністської прози акцентують увагу на логічній послідовності подання інформації та виділенні її основного змісту.

Отже, гуманітарна інтелігенція вживає іншомовні слова для найменування певних реалій, оскільки саме соціально-культурний контекст є сприятливим ґрунтом для їх появи.

Не менш частотною останнім часом є запозичена лексика на позначення технічних та технологічних процесів у сучасному житті людини, яка віддзеркалена у мовленні технічної інтелігенції. Це і назви запчастин, пристроїв, інструментів, деталей, а також професій та назви осіб, які зайняті в цій сфері: Там був справжній цвинтар вбитої автотехніки – розрізані автогеном кабінки заростали густою травою... [14, 289]; Емульсію, одержану в результаті змішування атропіну, лідокаїну, ксилометазоліну та інших складників, називають „архе”. У колах, схильних до ажіотажу, вона приживається як „плазма” [2, 13]. Технічна інтелігенція часто вживає науково-технічну й абстрактну лексику, а також слова зі сфери реклами, інформаційних зв'язків і

підприємницької діяльності: ...завантажившись на баржу одного з риболовецьких господарств, починають форсувати Буг у західному напрямку [11, 179]; Капітан стояв наді мною і дивився в бінокль за моїми результатами [14, 311]; Пряма першою пішла на абордаж людського сприйняття. Пряма розбиває хаос першопростору на співплощини, на „тут” і „там” [2, 80]; Мені швидко і без зайвих питань видають програмку, купу рекламних буклетів, ключвідномера в готелі „Ратуша” і пляшку мінеральної води [10, 257].

У мовленні інтелігенції старшого покоління (60 років і більше) трапляються слова, представлені у таких реченневих конструкціях: На другому поверсі автовокзалу, в залі очікувань, за часів мого дитинства висіла картина [14, 284]; Особисто мені опера найкраще сприймається, коли є можливість відігритися в теплі після морозу. Тутешній антураж і гудіння калорифера налаштували на сентиментальний лад – мені закортіло процідити скляночку винця [2, 193].

С. Жадан змальовує спогади головного персонажа, використовуючи в художньому творі іншомовні діалекти дипломат на позначення „...великої чотирикутної сумки із застібкою для паперів, книг, зошитів, документів тощо...” [18, 259] та шолом („...металевий убір для захисту голови від ударів холодною зброєю...” [19, 662]). Проаналізовані лексеми є давніми запозиченнями (80-х рр. ХХ ст.). Сьогодні побутують у мовленні такі синонімічні назви, як кейс, чемодан. Напр.: В новому костюмі, в нових черевиках і новому плащі, в батьківському авіаторському шкіряному шоломі, з дипломатом штучного покриття в руках, молодий ойкуменіст Іван Лихуй ступив на борт літака і, розмістившись, замовив собі скотч [12, 468]; Вони не розуміють тиші вулиць, оглушених свого часу переміщенням армій, контужених канонадами й переможними салютами, вони фотографують фасади [14, 259]; Страйком виносить з військової кафедри макет кулемета Дегтярьова і ставить його в холі, проти головного входу [14, 332] тощо.

Отже, в мові інтелігенції старшого покоління виявляємо стилістично нейтральні іншомовні лексеми. Це найчастіше повністю освоєні українською мовою слова, які не сприймаються як запозичені.

У той же час у мовленні інтелігенції середнього покоління (від 36 до 59 років) побутують слова, представлені в таких при-

кладах: Де й познайомився зі своїм другом по листуванню – письменником-поліглотом без визначеного віку, з минулим авантюриста [5, 76]; В нашому бюро вам запропонують дешеві ділянки в одному з наймальовничіших районів Слобожанщини, ритуальні аксесуари за демпінговими цінами, автоперевезення, а також послуги професійних працівниць ритуальних послуг, духовних осіб і тамади [12, 461]; Ні, – каже Аскольд, – не блефує вона. Болить їй дуже [16, 134]; Зрештою, я би міг вже поїхати додому, але вдома у мене нікого немає, а тут хоч і прибацана, але все ж компанія і вікенд лише починається, так що поїду пізніше, ми заходимо до супермаркету і починаємо вирішувати, скільки брати – двадцять банок чи сорок [10, 37]; Тоді, на День Незалежності, мене запросили відвідати гала-концерт на даху однієї із тернопільських висоток [8, 106]; І в цьому бізнесі ніша є лише одна – потрібно відкрити гей-клуб [12, 414]; Тепер він уже взагалі не хоче розбиратися і дає мені мій карт-бланш, бо ж він потрібний „комусь іншому, а не мені” [16, 111]; Один із Юркових приятелів залишив йому ключі від квартири-люкс на пару тижнів, тож ми перебралися туди [5, 133]; Французи, окрім силисиленної кафешок, ресторанчиків і просто забігайлівок, де подають гігантські порції багету з паштетом, залишили в столиці країни, В’єтняні, ще й богемно-сонну атмосферу. Таке враження, що ти – єдиний потенційний відвідувач усіх цих кнайп [15, 234]; У ній розповідалось, як у домашніх умовах навчитися замовляти сновидіння із потрібним вам сюжетом, як у сновидіннях шукати відповіді на запитання, а також як навчитися бачити і контролювати усвідомлені сновидіння [3, 38]; Я забрів на міську околицю, де будувалися респектабельні котеджі [5, 87]; ...вони розробили трирічну програму підготовки до сходження на Еверест, спеціальний комплекс вправ, фітнес, макробіотика, елементи йоги, спеціальний психотренінг [5, 164]; Рік суцільного псевдо-, коли в більшості сучасної молоді оте горезвісне сприйняття впадатиме в абсолютні протилежності: від екстатичних рейв-революцій до масових станів спонтанного трансу і відверто божевільних заявок про налагодження контакту з колективною космічною свідомістю... [4, 72] тощо.

Таке вживання слів характерне мові представників середнього покоління в різних мовленнєвих ситуаціях: в розмові з друзями, з колегами в офіційній та неофіційній обстановці,

пред'явлення претензій, образи тощо. Середнє покоління якщо і використовує такі слова, то у вузькому колі спілкування.

Серед сучасної молоді (інтелігенція молодого покоління (до 35 років) частими є слова, які називають реалії сучасного, „модного” життя. Модною є надмірне виявлення смаку, більш індивідуальне, недовговічне, таке, що впадає в очі, викликає роздратування у старшої, консервативної, частини суспільства. Під впливом моди інтенсифікується процес іншомовного запозичення. Слова не просто запозичують у мову, але й творчо обробляють та пристосовують до чужого для них середовища.

Мовна розкутість стала модною, вона протиставляється ustalеним літературним канонам (що робить її надто привабливою) і потрапляє в писемне мовлення. Прагнення до виразності, оновлення тягне за собою різке зростання варіативності засобів вираження, звідси й потрапляння в писемні тексти розмовної лексики.

Стало модним використовувати в усному мовленні й у писемних текстах лексичні одиниці та вирази, що відзначаються гранично вузькою сферою їх поширення, що, до речі, стало маркером нової ментальності сучасного покоління. Мовна свідомість сучасника відзначається тим, що активно сприймає мовні зміни, з регулярністю відтворює те, що визначається як модне і відповідно репрезентується у модних словах. Модні слова – це специфічний і пізнаваний шар лексики, що містить слова іншомовні й стилістично обмежені, які відрізняються незвичайністю звучання і семантики, високою частотою використання, тобто такі, що перебувають у фокусі загостреної мовленнєвої уваги сучасної людини.

„Модні” слова важливі й тому, що вони значною мірою відображають і репрезентують певний етап розвитку мови і ступінь адаптації сучасника в суспільстві. Це важливо і для загальних уявлень про можливості мовної системи загалом і лексичної зокрема.

Виокремлюємо такі сфери вживання іншомовізмів сучасною аудиторією:

- мистецька лексика (До правдиво психоделічних творів хвилі 60-х я б відніс окремі твори представників арт-року і прогресив-року [6, 81]; Можливо, якби Терезка спрямувала цей таємничий намір на щось людське, – на конкретного молодого чоловіка, що самотів за нею в сусідній аудиторії, або на відомого

бас-гітариста... [2, 21]; ...що починають співати чи танцювати нижній брейк, варто тільки перехожому затримати на них погляд [15, 263]; А вночі зринають інші завдання. І вони можуть бути або явними, як-то відвідини велелюдного пабу, тінейджерського панк-клубу чи кнайпи, де слухають джаз, так і секретними. Останні – ті самі вдихання міста потаємними ковтками [15, 256]; Ходила на панк-концерти, жерла таблетки, курила драп, пила портвейн [13, 69]);

- фінансово-економічна термінологія (Гога обіцяв познайомити компаньйона з майбутнім арт-директором [12, 411]);

- побутова лексика (Майнес ніколи не користується афтершейвом – у нього просто ледь-ледь росте борода [16, 42]; Добра стара товстуха Берта, як назвав кохану столицю мій друг-берлінець, не втомлюється міняти свого обличчя. Чи принаймні мейк-апу на своєму доброму лиці [15, 210]; Хочете зробити фастфуд – робіть фастфуд, але в місті вже є сто фастфудів, хочете кабак – давайте кабак, я культурну програму влаштую, це без проблем, хочете диско – давайте диско, хочете паб – давайте паб [12, 413]; На обличчі в неї був пірсинг, і коли вона пила, металеві кульки дзенькали об скло [12, 419]);

- медична термінологія (...нам було по п'ятнадцять років, нас плющило від адреналіну ...[14, 308]);

- назви сучасних інноваційних технологій (...я більшість часу проводила за комп'ютером, наздоганяючи свої журнальні дедлайни [16, 43]; Аскольд і Нона якраз пропадали в лабетах Інтернету і тому, на щастя, не помітили її ескейпу [16, 197]; Знаєш, коли китайки приїздять на навчання у Штати, десь так на другий день вони розсилають імейл всім, хто з ними на потоці [16, 125]; Це від Каті такий шматок листа. Мене дуже-дуже тішать її меседжі [16, 177]);

- загальновідомі іншомовні вигуки (Тут я попросив його розповісти детальніше, і він погодився, мовляв, о'кей, без проблем, це все давно в минулому, чому б і не розповісти [12, 406]; Тут уже, пардон, Алене, ми всі троє дико ржемо [16, 144]) тощо.

У мові молодого покоління виокремлюємо стилістично забарвлені іншомовні слова, які мають додаткове, експресивне значення і використовуються з певною стилістичною настановою в різних мовленнєвих ситуаціях.

Іншомовіزمи на позначення мовних портретів представників різних поколінь інтелігентів у сучасній українській прозі відіграють певну стилістичну функцію, їхній вибір є соціально маркованим, оскільки вживання мовних засобів відповідає особливостям мовної поведінки.

Отже, мовні портрети, створені авторами сучасної української прози, індивідуальні. Їхня соціальна та загальнокультурна цінність незаперечна, оскільки кожен із портретів відзеркалює особливості мови певного суспільного середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белл Р. Т. Социолінгвістика: пер. с англ. / Р. Т. Белл. – М.: Прогресс, 1980. – 216 с.
2. Дереш Л. Архе: Монолог, який усе ще триває: [роман] / Любко Дереш. – Харків: Фоліо, 2007. – 319 с.
3. Дереш Л. Культ: [роман] / Любко Дереш. – Львів: Кальварія, 2006. – 208 с.
4. Дереш Л. М'який сірий шум / Любко Дереш // Трициліндровий двигун любові. – Х.: Фоліо, 2008. – С. 69–76.
5. Дереш Л. Намір: [роман] / Любко Дереш. – К.: ПП Дуліби, 2006. – 296 с.
6. Дереш Л. Психоактивна музика: коли? як? чому? / Любко Дереш // Трициліндровий двигун любові. – Х.: Фоліо, 2008. – С. 77–105.
7. Дереш Л. Серп і Молот у Парижі / Любко Дереш // Трициліндровий двигун любові. – Х.: Фоліо, 2008. – С. 121–125.
8. Дереш Л. Тернопіль інкогніта / Любко Дереш // Трициліндровий двигун любові. – Х.: Фоліо, 2008. – С. 106–120.
9. Єрмоленко С. Я. Українська мова. Короткий глумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор; за ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Либідь, 2001. – 224 с.
10. Жадан С. Біг Мак² / Сергій Жадан. – К.: Критика, 2006. – 231 с.
11. Жадан С. Блок НАТО / Сергій Жадан // Трициліндровий двигун любові. – Х.: Фоліо, 2008. – С. 139–218.
12. Жадан С. Гімн демократичної молоді / Сергій Жадан // Капітал. – Х.: Фоліо, 2007. – С. 401–532.
13. Жадан С. Деш Мод / Сергій Жадан. – Х.: Фоліо, 2006. – 229 с.
14. Жадан С. ANARCHY IN THE UKR / Сергій Жадан // Капітал. – Х.: Фоліо, 2007. – С. 231–401.
15. Карпа І. Кокореч та інші містичні їдла / Ірена Карпа // Супермаркет самотності. Перламутрове порно. – Х.: Книжковий клуб „Клуб сімейного дозвілля”, 2008. – С. 201–268.

16. Карпа І. Супермаркет самотності. Перламутрове порно / Ірена Карпа // Супермаркет самотності. Перламутрове порно. – Х. : Книжковий клуб „Клуб сімейного дозвілля”, 2008. – С. 3-199.
17. Кон И. С. Социология личности / И. С. Кон. – М.: Просвещение, 1967. – 231 с.
18. Крысин Л. П. Толковый словарь иноязычных слов / Л. П. Крысин. – М. : Эксмо, 2008. – 944 с.
19. Шевченко Л. І. Новий словник іншомовних слів: близько 40 000 сл. і словосполучень / Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янюк. – К. : АРІЙ, 2008. – 672 с.

Natalya Hudyma. The social function of borrowings in depicting the intelligent's language portrait (on the material of ukrainian postmodern prose)

There is an active tendency of differentiation of foreign lexical units according their stylistic functioning in the language of modern prose. The author of the article analyses the functional peculiarities of borrowed lexemes in the intelligent's language in Ukrainian postmodern prose.

Key words: language, borrowing, intelligent, language personality, social function, postmodern prose.

Стаття надійшла до редакції 5.12.2011 р.

УДК 81'255.4:811.112.2+811.161.2
ББК 81.07 (2 Нім.)

Марія Ткачівська (Івано-Франківськ)

**РАДЯНІЗМИ У ТВОРАХ Ю. АНДРУХОВИЧА ТА
ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОЮ
МОВОЮ**

Статтю присвячено дослідженню особливостей відтворення семантико-стилістичних функцій радянзмів у німецькомовних перекладах творів Ю. Андруховича. Проаналізовано способи перекладу радянзмів та труднощі, які виникають в процесі їх відтворення.

Ключові слова: радянзм, транскрипція, транслітерація, відтворення, описовий спосіб, дескриптивна перифраза.